

czas
KOMIKSU
ANTOLOGIA

VIKING

Spis treści

BISKITY : Wittek Idczok - Andrzej Derodot

RACE : Błażej Kronic - Przemysław Truszczyński

JAK ROZMNAŻAJĄ SIĘ ANIOŁKI ? : Krzysztof Ostrowski

URWISKO : Wojciech Birek - Modeli Moxur

AURORA : Andrzej Jonicki - Jacek Michalski

IX Sztuka w wyścigu z katechumb : Wojtek Birek

Leksykon Twórców Komiksu : Wołk Birek

SZÓSTA RANO : Sławomir Jazierski

MENUET : Anieszko Papis - Tomasz Piotrowski

Album, który
trzymacie w rękach jest
pierwszym z nowej serii wy-
dawniczej: CZAS KOMIKSU.
Jest to pierwszy poczetek prezen-
tacji w formie albumów nowych, nig-
dzie nie publikowanych, historii obrazkowych
polskich twórców komiksów. Dlaczego polskich? O to
chciało, że czas najwyższy aby nowy komiks polski
zyskał własną twórczość. Czas na to, by dostarczyć
dzieciom (czyli i dorosłym) polskich komiksów. Czas aby
polski malarstwo literatury obrazkowej przestał kłopotować
rodzinne twórczość komiksową. Ryłka z nazwiskami Ro-
sinińskiego, Polcho czy też Chudy (z całym szacunkiem
do wymienionych).

Od czasów RELAXU wyrosła nowa czołowa generacja młodych, zdolnych rysowników, którzy potrafili narysować komiks o bardziej dojrzałym poziomie. Mamy nadzieję, że każdy miłośnik opowiadań obyczajowych znajdzie w tym albumie coś dla siebie. Są tutaj prace premierowe oraz takie, które zdobyły już nagrody lub zostały wyróżnione w konkursowym konkursie. Są historie kalambury i czarno-białe. Z tych ostatnich nie zamierzamy wcale rezygnować, gdyż niektóre utwory swoją niepowtarzalną nastrojową zawieszają się właśnie kręgotkami rysunku. Chcieliśmy także przybliżyć Wam sylwetki rysowników i scenarzystów. Drukujemy więc frequently Lekcja Nowa Twórców Komiksu ostateczna Wojtko Błażka. Nie przewidywaliśmy natomiast publikacji komiksowej w szerszym zakresie, pozostawiając to miłośnikowi AGO, czy niemu: ŚWIAT KOMIKSU.

Duży wpływ na tworzenie nowych albumów będzie miała Wasze opinie, ponieważ będziemy zawiadamiali komisję z autorów, których prace szczególnie przypadną Wam do gustu.

Redistributing

A teraz... już... **CZAS NA KOMIKS**

EMULOSH

PLOF

522

TRANSAKSI
PERKULIAHAN

BEEP

12:30
ANIMARIA SONDY
WYSLANIE DO
SEKTORA 16
WYSLANIE PATROL
ART SERAWOZIL
PRAYZUNE AWARIL
UPADOK
OSTROZNE
PRZYKRO ZIELASTKAM

**AKCJA SCENY
W SEKTORZE 01
PACIWI PIĘTY.
PROSZE SPRAWIĆ
PRZYCZYNĘ AWarii
UMIARU!
W PRZYPADKU SKŁADNIKIEM X
PROSZE ZAGROWĄC OSTROŻNOSC**

TU PIĘĆ JEDEN.
PRZYJAJEM. UDAMIEM
SIĘ NA MIEJSCE

**SPASOBY CELESTY
BARDZO PIĘKNEJ
WYKONCOWANIE KONTAKT
W WYKONCOWANIE 0.4 METRA
MASA 950 GRAM**

SZYKLUJE SIĘ
POLOWANIE NA
ZAJĄC

ZNOWU.
CZEKAJ. WIDZĘ RUCH
NA PIERWSZEJ

...NA TEJ
POLANIE
PRZED NAMI

CENTRALA!
OBIEKT NA
POLANIE DOW
PRZED NAMI

**TRZASA I
DŁUGI PRZECIWOODPORZYSTY
LOKALIZACJA SCENY PRZED OBIEKT.
PRZY SIE ZAGROWĄC OSTROŻNOSC**

CO TO
TAKIEGO ?

WYKONCOWANIE

CZEGOŚ
PODOBNEGO
JESZCZE NIE
WIDZIAŁEM

**WYZNANA MOTYWA
OBIEKT OGŁUSZKI PRZESŁAC
DO LABORATORIUM
UMIARU!
WYKONCOWANIE KONTAKT W WYKONCOWANIE**

JESZCZE
CZEGO I
ROZNALE TO
DRANSTWO.

...NIE BĘDĘ
SIĘ PIEPSZYĆ
Z MUTAKAMI I

40X

...BAY, BAY,
JIMMY.

BEEFE SKEEEEE BEEFE

BLAM

CHOLERA I
PUŁO!

...ALE
TAKĄ MOCĄ
POWINENEM GO
SPALIĆ!

LECĘ ZA TYM
PASKUDZIWEM I
TY POGNAJ GÓRĄ
I ZASTĄP MU
DROGĘ.

OK!

ZACZAJE SIĘ
POC. KILOMETRA
DALEJ.

DOBRA.
TYLKO ŚLEDŹ NAS
NA KADAŹE.

5,21

DOPADNĘ
CIĘ BRATKU!

Z/W

EEESKEEEE

2,48

JUŻ
MI NIE
UCIEKNIESZ

09:21
KONTAKT Z KONTAKTOWAN
KONTAKTOWAN
TAKIEM I KONTAKTOWAN
KONTAKTOWAN

ODDZIAŁ
SZTURMOWY
W REJON
AKCJI.

KURS 14.
PRĘDKOŚĆ 145.
SZYBKOŚĆ.

CENTRALA I
CEL WIDOCZNY.
REJON SKAZONY
CZYNNIKIEM X.

OCZYŚCIĆ!

POGIG
TERMICZNY.
GOTOWY.

CEL NA-
MIERZONY.

FOSH

DELTA.
POGIG
TERMICZNY.
KONTAKT 10 METRÓW
NAD CELEM.

ODPALIĆ.

KONTAKT ZA 5 SEKUND
KONTAKT ZA 5 SEKUND

05.218

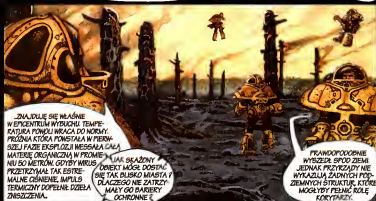
DO BADAŃ
CHYBA SIĘ JESZCZE
NADAJESZ.

„PODISEK EKSPLODOWAŁ
10 METRÓW NAD CELEM. SKAZONY
OBIEKT ZNALAZŁ SIĘ W STREFIE
NAJWYŻSZEJ TEMPERATURY.

„BRAK ŚLADÓW
SKAZENIA CZYNNIKIEM X.

DOBRA
ROBOTA.

„ZNAJDUJĘ SIĘ WŁAŚNIE
W EPICENTRUM WYBUCHU. TEMPE-
RATURA POWIETRZA WRACA DO NORMY.
PRÓŻNIA KTÓRA POWSTAŁA W PIERW-
SZEJ FAZIE EKSPLOZJI WESSAŁA CAŁĄ
MATERIEŃ ORGANICZNĄ W PROMIE-
NIU 50 METRÓW. GDYBY WIRUS
PRZETRZYMAŁ TAK ESTRE-
MALNE CIŚNIENIE, IMPULS
TERMICZNY DOPEŁNIŁ DZIEŁA
ZNISZCZENIA.

„JAK SKAZONY
OBIEKT MOĞŁ DOŚTAĆ
SIĘ TAK BLISKO MIASTA?
DLACZEGO NIE ZATRZY-
MAŁY GO BARIERY
OCHRONNE?

„PRAWDOPODOBNIIE
WYSZEDŁ SPOD ZIEMI.
JEDNAK PRZYKŁADY NIE
WYKAZUJĄ ŻADNYCH PÓD-
ZIEMNYCH STRUKTUR, KTÓRE
MOĞŁYBY PEŁNIĆ ROLĘ
KORYTARZY.

NA POŁNOCY
POJAWIŁO SIĘ KILKA
NOWYCH OZNAK SKA-
ZENIA. SPRAW-
DŹCIE JE.

„TU ALFA
PRZYJAJEM.

KURS 0.
PRĘDKOŚĆ 10.
SZYBKOŁOŚĆ 10.
CIEŁO OGCZYWIŚCIE
OTWARTE.

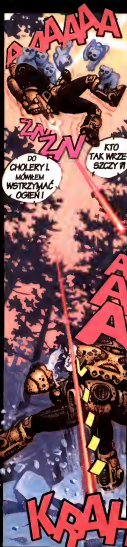
CENTRALA
WYŚWIETLAŻE
NIECZYSTELNE
Z NADMIARU
DANYCH.

UŻYJCIE
LEPSZYCH FIL-
TRÓW, ALBO JE
ODŁĄCZCIE.

KODKAZ.
OKAYO, DELTA.
GAMMA, OPUSĆ
OBLONĄ.

ZABIERZCIE
TEGO
WARIATA!

POMOCY!

BRN-102
- ZŁY FUNKCJA ŻYCIOWYCH.
DELTA:
- OBYLI W SZOKU.
- DŁUGA PRAWDOPODOBIEŃSTWO SKAZANIA CZYNNIKIEM X.

BRN-102
- KONTAKT DEKODOWAŁ CIEŁA.
- PRAWDOPODOBIEŃSTWO SKAZANIA CZYNNIKIEM X.

AAAAA

TRZECH
STRACONYCH IŁ.
CO WY TAM DO DIABŁA-
ROBICIE IŁ NATYCH-
MIAST WRACAĆ
DO BAZY!

ROZKAZ

ZALATWIMY
TO PLUGASTWO
INNACZEJ.

NIE ZO-
STAWAJCIE
MNI I

JA TO
ZALATWIE
INNACZEJ.

TEŃ IDIOTA
CELUJE W
WYRZUTNIE.

NIEEE

TEMPERATURA ZADOMOWI TERMOIZOLACJA DO WIELKÓW MIAŁA ZNIŻAŁA,
80 PROCENTY ENERGII ULEGAŁO DO ATMOSFERY
STANEM KRAJEMIA DYSKUTYWI TEMPERATURY NIE OBIERA POWIETRZAKOMI ZMIŁ
CIEPŁA SZTUFOWY KRAJEM SIĘ W ZASIEGU FALI ULTRADŹWIĘKOWEJ.

ALFA:
-JAKIŚ POTWÓR I SZYBOWYŁ
BETA:
-JAKIŚ SYGNAL
GAMMA:
-JAKIŚ SYGNAL
DELTA:
-JAKIŚ SYGNAL
EPI:
-JAKIŚ SYGNAL

GAMMA:
-POWAGNE OBRAZENIE GAMMA
UTRATA PRZYTOCNOŚCI
PRAWOPODOBIEŃSTWO SKAZAŁA SZYBOWYŁ X.

W SEKTORZE NADAL WYSTĘPUJĄ OBIEKTY SKAZONE CZYLI WYKŁAD X.

NIEBY SIĘ OCHNIAŁEM, POTWÓRNY BÓŁ CAŁEGO CIAŁA
BYŁ PIERWSZĄ RZECZĄ JAKA WDARŁA SIĘ DO NOWEJ ŚWIADOMOŚCI.

LEŻAŁEM PRZYWALONY DRZEWEM, POD WARSTWA PODŁOŻU
A WOKÓŁ MNIE ROJŁO SIĘ OD SZYBOWYŁ I POCHARKUJĄCYCH NISIAKOW
KTÓRE NA MOJ WIDOK BLYSZAŁY TYMI SMOIMI POTWÓRNYMI PŁACI
BYŁEM PRZERAŻONY WIZJĄ TEGO CO ZARAZ NASTAPI.

JEDNAK ZMIERZĘCA NIE WYKŁADZIŁYMI TROCHĘ KRAJEM
ZASPOKOISZY SWOJODKRAJOWOŚĆ DO PROSTU OBIEKTA.

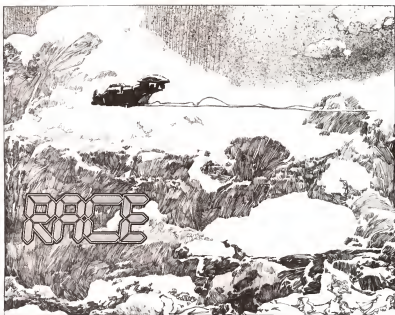
URWOMYLI MI TYM SAMYM ZYCIE, PONIEWAŻ MIAŁ Z NIMI ZNIKNEŁY
Z RADAROW WZGLĘDIE "DZAKI SKAZAŁA" OCZYSTA NIE MIAŁA
PODSTAW DO BALEZEGO "OCZYSZCZANIA" TARGU.

SATURUM PRZYSZŁOŁ GODZINIE POZNIEJ
MIELI NIE LADA NŁOPOT, PONIEWAŻ MOJ PANCERZ POD WPLYWEM
WYSOKIEJ TEMPERATURY STOPIŁ SIĘ NIECO, A NIECZYSTY WROZ ZESPÓŁ
GO Z NONAREM I ZIEMIĄ DO BAZY MUSIELI WIEC ZABRAĆ CAŁĄ "SZYBOWYŁ".

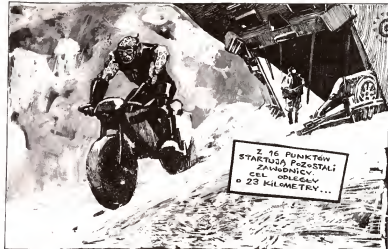
OKAZAŁO SIĘ, ŻE WCAŁE NIE ZOSTAŁEM SKAZONY.
DOWIEDZIAŁEM SIĘ POZNIEJ ŻE BISKITY (JAKIE SMOJA ZAWOZIECZAJĄ
POTWÓRNYM WRZASKOM, JAKIE WYDAJĄ NIEJĄ ZA PRZESTRASZONE)
BYŁY PIERWSZYMI SATURNIEM ŻYJĄCYMI NA ZIEMI, KTÓRY
OPANOWAŁ AGRESYWNOSC WIRUSA X, I ZNAĆNIE DOKONICZYL
JEGO MUTAGENNE ZDOŁNOŚCI.. ALE TO JUŻ INNA HISTORIA.

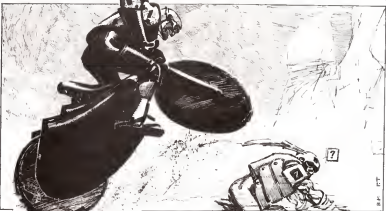
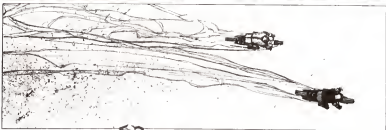
ZABIERZCIE
MNIĘ STĄD.

DRZAK & DZEBRO

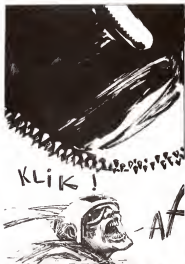

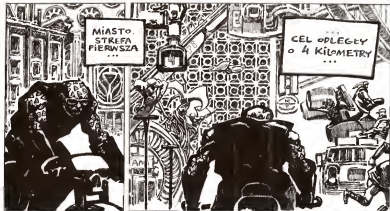

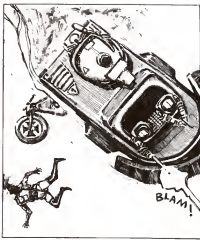

1,5 sek

UDAŁO SIĘ!
UDAŁO SIĘ,
WYGRAŁEM!

...
NAPRAWDĘ,
UDAŁO SIĘ
WYGRAŁEM!

BANZAI!
ZWYCIĘSTWO!
VICTORIA!

GLORIA
CHWAŁA
!!!

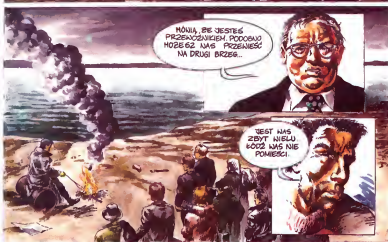
TAK, TAK PANIE
GORDONIE! WYGRAŁ PAN
TA WIRTUALKĘ!
W NAGRODĘ, SALON GIER
„VIRTUALNA EKSTAZA”
UFUNDOWAŁ PANU KARNET
NA PRZYSZŁY MIESIĄC ...

THE
END

URWISKO

Birek & Mazur

MÓJĄ, ŻE JESTEŚ
PRZEWÓZNIKIEM. PODOBA
MOŻE CI NAS PRZENIEŚĆ
NA DRUGI BRZEŻ...

JEST WAS
ZBYT WIELU
ŁÓDZ WAS NIE
POMIESCI.

A MOŻE PAN PRZEWODNIK
SAM ZADECYDUJE, KOGO
ZABIERZE?..

NIE PODOBAM CI
SIĘ, NIEZNANOCHY?
ZABIERZ MNIE A
NIE POZAKUJESZ
...

WIDZICIE JA, KIMWOKS?
WSTYD! TAKA NIE MA ZEBY
SIĘ WPYCHAĆ WIEDZY
PORZĄDNYCH LUDZI!..

MNIE
ZABIERZCIE,
PANIE! CHORA
JESTEM, PRZECZ
CIEŻE ŻYCIE CIER-
KO PRACOWNIAK,
POMÓŻCIE!

SPADAJCIE
DASCU, BO WAS
POGONIĘ...

RUSZ TYŁEK, GW-
NIACZKU, I ZABIERAJ
NAS Z TEGO SZANBA,
POKI GRZECZNIE
PROSIMY, BO TRACĘ
CIERPLIWOŚĆ!..

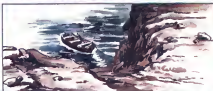
JAK SNIŁE!
BYŁEM TRZY RAZY
RANNY!

AU!
MOJE WŁOSY!

PRZEPUSŁO, PANIE!
JA MUSZE NA
DRUGI BRZEŻ!..

MOJE
PIENIĄDZE!
MOJ
MĄSIATEK!

Z DROGI!
PUSZCZAJCIE!
PORUCZNIKU, DO
MNI!

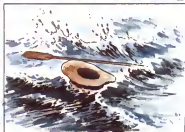
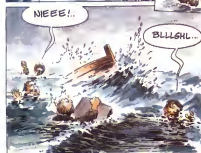
WŁASNIE
PO CO NAM
PRZENOŻNIK,
JESLI MAMY
ŁÓDZKI!

DO ŁÓDZI!
SZYBKO!

KTO PIERWY,
TEN LEPSZY!

Z DROGI!
Z DROGI!

ZABIERZ MNIE
NA DRUGI BRZEŻ...

CHODŹ...

BIROK & WISNIA 95

koniec

PERYFERYJNA OZIELNIKA WIELKIEJ
METROPOLII. TUTAJ ŻYĆIE TOCZY SIĘ
WŁASNYM TOREM.

WIEKSZOŚĆ MIESZKAŃCÓW MIASTA
WOLAŁABY NIC NIE WIEDZIEĆ
O SPRAWACH, KTÓRE
ROZKRYWAJĄ SIĘ NA TYCH
BRUDNYCH ULICACH
I W MROCNYM ZATĘCZACH.

OH!
MOCNIEJ,
MOCNIEJ!

TO BYŁO NIEZŁE, CHOCIAŻ
TROCHĘ WKURZAŁ MNIE
TWÓJ ZAPACH.

NO TAK! ŻYĆIE POZA
NAWIĄZAŁEM NAWET DLA
CYBORGA, NIE JEST BĄDĄ.

PRZEPISZAŁM, NIESTETY MÓJ
SYSTEM PRZEMIANY MATERII
JEST USZKODZONY, NIE RADZI
SOBIE NAJLEPIEJ Z ALKOHOLU
I NIE MAJĄ JUŻ PRAWA
DO SERWISU.

CIEPZE SIĘ ZE TO
ROZUMIEŚZ, MIDA
WŁAŚNIE CZĘSTO
MIESZKAŁ W TEJ
SMRODLIWIEJ DZIELNICY.

NIE NARZEKAŁ,
MOGŁO BYĆ GORZEJ!
MASZ CHYBA
SPORO KLIENTEK?

TO PRAWDA,
CZĘSTO
JEDNAK
WSPOMINAM
LATA
SPĘDZONE
W OKRĘSTRZE
MIEJSKIEJ.

WTEDY BYŁEM KIMś WAZNYM.
WSPANIAŁE KONCERTY,
ROZMOWY O SZTUCE,
BANKIETY W AMBASADACH,
CZUŁEM SIĘ TAM DAK
RYBA W WODZIE.

OWOBORG CIĘCHUJE
KATOWCĘ
PRZYSTOSOWANIA SIĘ
DO ROZNOBODNYCH
WARUNKÓW.

SZYBKO SIĘ
UCZYCIŁE CO
WYPAŁA WĄSZE
PIERWOTNE
PRZEZNACZENIE.

GÓBY TAK NIE BYŁO, WĄSZE
ZWYKŁO BYŁO BARDZO
KRÓTKI I BARDZO NUDNY.

JEDNAK WOLA PRZETRZYMAĆ
ZMUSZA MNIĘ DO ROBIEŃCA
RZECZY, KTÓRE CZASAMI
NABAWIAJĄ MNIĘ
OBRZYDZENIEM.

MIŁAM KIEDYŚ
PRZYJACIELKĘ
KTÓRA PO TAKICH
POWAKANIACH,
ZDECYDOWAŁA
SIE WSTĄPIĆ DO
KLASZTORU..

DEONIE KTÓRE POTRAFIŁY
ODDAĆ PEENIE EMOCJI
UKRUTUCH W MUZYCE CHOPINA...
... SPŁAMIKIEM KRWIA!

ODKRYŁEM W SOBIE ZŁO...
A PRZECIEŻ TO WAS,
WYPEDZONYCH Z RĄD,
NIM NAPIĘTNOWANO!

OTOŻ TO! JESTEŚ MI WINNA
DWIEŚCIE KORON, ZA WSZYSTKIE
CHWILE PEŁNE ROZKOSZY!

NIE MAM CZASU NA TAKIE
ROZMOWY. MUSIMY
JESZCZE COŚ ZAKĄTWIĆ!

GALISIA

WIEDZIAŁAM, ŻE W KOŃCU
TO POWIESZ, A JA BĘDĘ
MUSIAŁA OKAZAĆ CI
WIELKĄ NIEWDZĘCZNOŚĆ!

MASZ TO NA TĄSIEMIE
PARTNERZE? DOHNŲ
STARK, WŁASNIE
WŁADĘ W NASZE
ŁAPKI!!!!

LISIA

POK

TY
SUKO!

ARESztuj CIE POD
ZAKRZUTEM PRZEBOWANIA
ZABÓJSTWA DYREKTORA
ORKIESTRY MIEJSKIEJ
ORAZ NIELEGALNIEJ
PROSTYTUCJI. MASZ
PRAWO MILCZEC !!!

3. grudnia 1965.

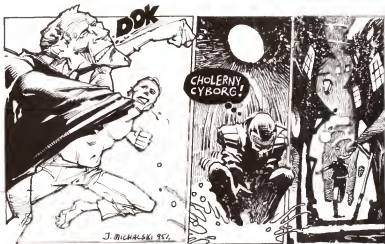

UŻYJĘS POLICJANTKE
DRANIU! TO KOLEJNY
PARAGRAF!

AURORA, CO SIĘ TAM
DZIEJE??

RUSZ DUPE
SAMSON, ON
ZWIAŁ PRZĘZ
OKNO!

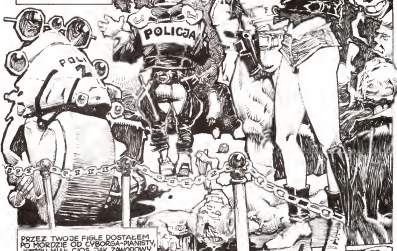
J. MICHAŁSKI 95v.

NIE RÓBIE ZBIEGOWISKA,
NIE MA TU NIC
CIEKAWEGO.

PRZEZ TWOJE FIGLE DOSTAŁEM
PO MORDZIE OD CYBORSA-PIANISTY,
KTÓRY MIAŁ CIOS JAK ZAKOŃCZONY
BOKSER! PRZECIEŻ MOŻNA GO
BYŁO ZAPUSZKOWAĆ DUŻO
WCZORAJ, BEZ CEREKIELI.

NIE MOŻEŁAM PRZEPUSZCZAĆ TAKIEJ
OKAZJI, TO BYŁ MOJ PIERWSZY RAZ
Z CYBORSKIEM A ON NAPRAWIE
ŚWIETNIE SPISYWAŁ SIĘ W BÓDKU.

J. MICHAŁSKI 95x

TAK CI SIĘ TYLKO WYDAJE.
NIE ZNASZ JESZCZE
MOICH MOŻLIWOŚCI.

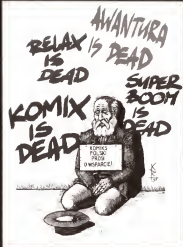
SAMSON, NADSTAW
DRUGI POLICZEK!

POLICJA

POLICJA

KONIEC

36

Krzysztof Kucioła

DZIEWIĄTA SZTUKA U WYJŚCIA Z KATAKUMB

Sztuka opowieści graficznych, niezbyt szczęśliwie zwana komiksem, wchodzi właśnie (lub wchodzi wkrótce) w drugie stulecie swego istnienia. Sta lat ta piękny wiek, a dla gatunku twórczości artystycznej nie jest on jeszcze wiekiem emerytalnym. Toteż szacowny jubilat prezentuje się na święcie reżisa i barwnia i z pewnością nie wybiera się jeszcze na tamten świat.

Nieśwety w Polsce komiks prezentuje nieco mniej krępującą kandydję. Przypomnie raczej słobowitę, trawianego niedziwną gorączką młodzieńca, który kolejne fajerwerki energii przypłaca skrośniętą głębią i zapaśmi. Praktycznie zupełnie wycofali się z twórczej aktywności przedstawiciele starszych pokoleń twórców komiksu i bynajmniej nie uczynili tego, by zrobić miejsce młodym. Ci ostatni, w dość licznej grupie, nadal deklarują swego zainteresowanie Dziwiewią Szuką i co więcej, dają mu konkretny wyraz w twórczości. Najbardziej spektakularną formą ekspresji polskiego komiksu tej generacji pozostają od kilku już lat organizowane w Łodzi komiksowe konwenty. Właśnie to przede wszystkim na nich można się przekonać, czy komiks polski jeszcze istnieje i w jakiej jest aktualnie kandydję.

Przynębiającym objawem słoboty jest natomiast zupełny zanik komercyjnej prasy branżowej i wydawnictw „albumowych”. Wydawcy polscy najwyraźniej dali za wygraną, oddając pole komiksowym propagandystom z Zachodu. Zeszłyty wydawnictwo TM-SEMIC i EGDMONT są obecnie właściwie jedynym powszechnie dostępnym w naszym kraju symptomem istnienia komiksu i zapotrzebowania na tę sztukę.

Dopiero wnikliwy obserwator z zapaści detektywu odnajdzie w naszej rzeczywistości zaskakujące liczne ślady komiksowej ekspresji: od pasków Dynastycznego Darko Ziemny w prasie codziennej i tygodniowej po afektowny komiks Sławka Jazierskiego i Kamila Śmiełkowskiego w PLAYBOYU, od TALI-ZMANU z komiksem Przemka Truszczyńskiego po komiksowe „sterty” w NOWEJ FANTASTYCE. Dociągłymi tropicielami dotrą zapewne przedajcy czy późniejsi da autorskich wydawnictw Krzysztof Oweyko czy Piotr Orzechowski, do doskonałego pamiotkowskiego łonżynu ADU czy łódzkiego KOMIKS FORUM.

Ale co z tymi, którzy takiego detektywistycznego temperamentu nie posiadają lub po prostu nie mają możliwości uganiania się po całej Polsce za komiksowymi „matylikami”? O nich po prostu polski rynek wydawniczy zapomnieli. A że stanowią oni znaczącą większość czytelników klientki, rozmyślenie z zaspokojeniem ich potrzeb można uznać z równoważną z wyrzekiem śmiesz (lub w najgorszym razie wygnaniem) dla komiksu w naszym kraju.

Najnowszą historię polskiego komiksu znaczą kolejne próby odpowiedzi na te czytelnice zapotrzebowania. Przed laty RELAX, potem FAN i AWANTURA, CDN, SUPER BOOM, do niedawna KOMIKS czy KELVIN i CELSIUSZ - o wszystkich tych przedsięwzięciach myśli się (z większym lub mniejszym żalem) w czasie przeszłym. O te łoty należałoby dociągnąć drugą, złożoną z bardziej komercyjnych, nie zawsze wartościowych inicjatyw - od (paździ się łodzi) OLD BARONA po ŚMOKA. Przyczyną upadku każdej z nich byłoby różne i nie miejsce ich tu decydują.

CZAS KOMIKSU - Antologie narodziła się jako spadkobierca tych lepszych intencji nieodżałowanych poprzedników: jest to propozycja dla miłośników komiksu wszelkiej maści, zarówno tych zapożyczonych, zdolnych pochłaniać wszystko, co tylko ma formę rysowanych opowieści, jak i tych, którzy po prostu lubią paruszące wyobraźnię historie. Jest to jednocześnie wyzwanie dla naszych komiksarzy, którzy będą musieli udowodnić, że potrafili dotrzeć do żywego, współczesnego czytelnika, że obok komiksowych szaleństw zdolni są do kreowania komiksowych światów, że również dobrze, co w komiksowych poźmieniach, rodzą sobie w pełnym świetle dzieła.

Komiks polski, zachwity kryzysem ostatnich lat da namicznych katakumb, ma oto szanse powrotu na powierzchnię. Nam nadzieję, że zastanie tam powitany z radością.

Wojtek Birek

LEKSYKON TWÓRCÓW KOMIKSU

ANDRZEJ DEREDOS

(ur. 18.01.1963, miasto w Łodzi). Grafik. Absolwent łódzkiej PWSSi. Zajmuje się grafiką warsztatową w technice akwaforty. Ostatnio jednak coraz więcej czasu poświęca mu prace ilustratorskie, a także komiks. Zafascynowany tematyką fantastyczną stworzył wiele ilustracji. Część z nich okazała się w klubowych wydawnictwach fanzynowych, a niektóre wydane w formie plakatów (np. kalendarz 1984). Swoje pierwsze prace komiksowe zaprezentował na IV Ogólnopolskim Konwencji Twórców Komiksu (jesień 1993 roku). Preferuje komiks bawny, gdyż właśnie kalendarz buduje atmosferę swich prac. Rysunki rysowane do scenariusza Wilka Hczoka stanowią debiut komiksowy tego dzielnego warsztatowca.

ŚLAWOMIR JEZERSKI

(ur. 26.12.1963, miasto w Gdyni) Rysownik. Jeden z nielicznych regularnie drukowanych autorów młodego pokolenia. Liczne publikacje od FAiA, poprzez SUPER BOOM! po PLAYBOY. Autor najbardziej efektownego edytorskiego polskiego wydawnictwa komiksowego: *Alfki w Krainie Czarodziei*. Od początku rysuje w oryginalnej, z miejsca rozpoznawalnej technice barwnej i swoistą konwencją graficzną, w klasyczny sposób mieszającą realizm rysunkowy z humorystycznymi zniekształceniami; patrzy jednak w razie potrzeby dostosowując ów styl do konwencji opowiadania, teletu uważa się, że jest rysownikiem uniwersalnym, dla którego nie ma tematów nie do narysowania. W jego dorobku jest sporo nagród zdobytych na łódzkich konwentach. Zdobitawiera w 1981 roku w Gdńskiej papełnionawa WIECZÓR WYBRZEŻA.

Ważniejsze publikacje: *Ołczyński na Wyspie* (scenariusz M. Stencowicz, 1990); *Złoty dług jesien* (scenariusz Jerzy Sztybel, druk w odcinkach w magazynie FAN 90-91 - publikacja nie dokończona); - *Alfki w Krainie Czarodziei* (scenariusz Jerzy Sztybel, wydawnictwo GRAF 1992); *Kix Przystojniak* (scenariusz Radosław Kłoczyski, druk w odcinkach w magazynie SUPER BOOM! od 1993); - *Mikroczarna* (scenariusz Kornel Świątkowski, PLAYBOY 94-95).

MACIEJ MAZUR

(ur. 01.01.1971, miasto w Przechwile woj. rzeszowskie). Rysownik, czasem scenarzysta. Debiutował krótkim humorystycznym westernem (*Straszny John i Jego Banda*) na łamach ŚWIATA MŁODYCH w 1992 roku. Niedawny laureat konkursu ogłoszonego przez redakcję magazynu AWANTURA (w oficjalnym rozstrzygnięciu przeszedł zgon tego pisma). Wywalczył tę nagrodę nową fantasty *Naizmar*, narysowaną do scenariusza pierwszego szalonego scenarzysty - zmarłego tragicznie Jarosława Jorosa. Jego komiksy coraz częściej pojawiają się na łamach edycyjnego ADD, ani niebezpiecznik FENIX (głównie publikuje jego grafiki). Preferuje realistyczne, "współczesne" tematy, sięgając jednak czasami po klasyczne humorystyczne (autorski, niepublikowany komiks *Złoty Róg*). Razi komiksem zajmując się głównie trykami satyrycznymi i muzycznymi nawiązaniami.

Ważniejsze publikacje: *Przegląd Kwartalny* (scenariusz Marcin, AGO 8/93); - *Jasne i ciemne* (komiks KOMIKS FORUM, jesień 93).

JACEK MICHAŁSKI

(ur. 08.03.1964, miasto w Łodzi) Rysownik, a czasem także scenarzysta. Jeden z liderów bydgoskiego Studia Komiks Polskiej, współzałożyciel magazynu komiksowego AWANTURA. Autor jednego z pierwszych, samodzielnych komiksów, wydanych na foli białej (komiks *Bohater* - wystąpił w Zagadki Metropoli (debiut rysunkowy) w wydawnictwie POMOCNIK 1989) oraz komiksowego westernu *Boj*. Nie waha się podejmować realizacji większych komiksowych całości, czego dowodem są publikowane jeszcze próby kontynuacji *Zagadki Metropoli*. Rysuje zdecydowaną, mocną linią, stosującą skrajanie z Czechem Karellem Soulikiem, różniące ekspresję poszczególnych partii swoich komiksów od skrajnych uproszczeń po dynamiczne "amerykańskie". W krótkich formach często sięga po scenariusz Andrzeja Jonickiego, własną działalność scenariuszową rozwijając do bardziej rozbudowanych całości. Jego grafiki są ozdobą wielu książek i czasopism. W konkursie na ilustracje do książki *Ogniem i Kłaczem* organizowanym przez Fundację Wspierania Polskiej Sztuki Filmowej zdobył wyróżnienie.

Ważniejsze publikacje: *Boj* (wydawnictwo AKAR 1989); *Somekati* (w magazynie AWANTURA 1-2/90-91); *Orakun i Onag* (AWANTURA 3-4/91); *Musielotter kontra doktor Lisowski* (nagrodę specjalną w konkursie wydawnictwa TM-SEMIC na publikację superbohatera, druk w odcinkach w magazynie AGO 1-3/93-94).

TOMASZ PIORUNOWSKI

(ur. 12.01.1969, miasto w Łodzi) Rysownik. Członek Stowarzyszenia Twórców CONTUR, skupiającego młodych łódzkich twórców komiksu i od 1991 roku organizującego ogólnopolskie konwentu w Łodzi. Od początku twórczej działalności zdążył skłonić do kreowania komiksów symbolicznych (nawet *Złoty Róg*), nie pozostawiając liryzmu i często nasyconych erotyką. Połączenie tej tematyki ze sprawnością malarską i budującą wybitną narracyjną przyniosło interesujący efekt w postaci cyklów, powstałych we współpracy z Agnieszką Kozłowąską na kolejnych konwentach kontur. Ostatnio z nich pt. *Maneuver* przyniosła nagrodę Grand Prix WOKT. Zdobitawiera w 1992 roku publikację w piśmie SEXORAMA erotyczny *Województwo*.

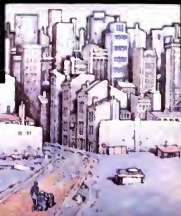
Ważniejsze publikacje: *chart ...* (katalog III OKT), *Półtora Świata* (wydawnictwo A.Pogin, katalog wystawy KOMIKSORAMA, Muzeum Korykarytary 1995); *Przy wstępie* i *Wpis* i J.Jonickiego stworzył edycję *Alfki* i *Bohater*, które opublikował PLAYBOY.

PRZEMYSŁAW TRÓSCINSKI

(ur. 15.12.1970, miasto w Łodzi). Rysownik. Jedną z najbardziej dynamicznych twórców młodego pokolenia kontur, członek stowarzyszenia CONTUR, młody organizator łódzkich konwentów i bardzo często laureat konwentowych konkursów (m.in. Grand Prix III OKT). Jego wybory czarno-białe grafiki sprawdzają się zarówno w lapidarnych mikro-komiksach (*Półtora boh*), jak i w większych całościach, o rozpoznawalny już na pierwszy rzut oki styl i ekspresję przysparzają mu nawet kilku mniej lub bardziej ucztych naśladowców. Uważa na pierwszą tematykę "spora opiera" zobowiązań ostatnio edytorskim fantazmagoriem, zaborczonymi w naszej rzeczywistości. Czyni z własnym sobie poczuciem czarnego humoru. Wskazuje swój sil we współpracy z różnymi scenarzystami i nie stracił od eksperymentów formalnych. Obok komiksu uprawia grafikę prasową, warsztatową, ilustrację (współpracuje m.in. z magazynem gier fabularnych KALIZMAN), malarstwo i scenografię teatralną. Zdobitawiera w piśmie BESTSELLER.

Ważniejsze publikacje: *Półtora* (SUPER BOOM! 4/93); album autorski (KOMIKS FORUM wiosna 95, numer monograficzny); prezentacja grafiki (SUPER BOOM! 6/94); prezentacja grafiki (KOMIKS 1/94). Autor współpracuje z takimi głosami jak: MEYN, FENIX, FANTASTYKA, OZIEKNIK ŁÓDZKI, GAZETA WYBORCZA, TALIZMAN.

KONIEC

Menuet

scenariusz - Agnieszka Papis
opracowanie - Agnieszka Papis & Tomasz Piorunowski

Aleksandro!?

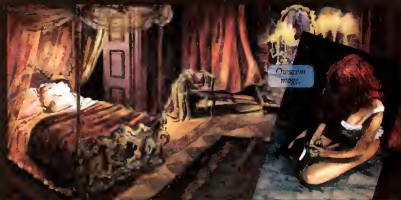
Dobryś idziesz?

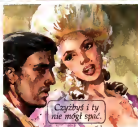
Posłuchaj, twój mąż ma trudny charakter,
prawaś mówiąć...

to zaplączony duppek uga-
niający się za dziewczkami.

nie ma sensu się nim przejmować,
baw się!

i tak me więcęj
nie marzesh zrobić.

Mój kuzyn mógłby ci zapewnić niekierującą
alibi, są jednak pewne warunki...

Nic już nie
rozumiem,
czego ty chcesz?

Skoro uwarła jesteś
bogaty, żaloba
szybko minie...

Nie rozumiem, czegoś tu nie może pojąć,
przecież ona... to samobójstwo...
nie mogłam przecieżyć...

*Niestety siałak po uderzeniu w głowę,
który w sposób wiadomy jedynie Kamili, znalazł się na głowie denatki szybko rozjaśnił umysł
nieszczęsnego Filipa. Sprawa słuhi się na tyle beznadziejna, że jedyną alternatywą stryczka, pozostała
propozycja Kamili i jej powszechnie szanowanego kuzyna.*

Gdy minęła żaloba

Wszystkiego najlepszego!

Śliczna z tobą pira

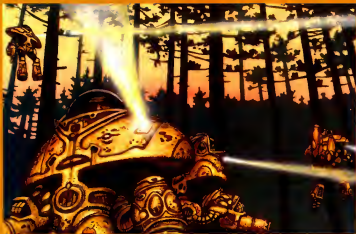
Pozbądź się go szybko

*Pomiespodziewanej
śmierci Filipa
nieukojona w bólu
Kamila sprzedała
majątek i wraz z
pieniędzmi i nowo
nabytym tytułem
szlacheckim,
nieświadomo dla czego
w towarzystwie
swojego powszechnie
szanowanego kuzyna
opóściła krainę.*

KOMIKS
FORUM

Festiwal - 100 LAT KOMIKSU 24 lutego 1996 - Łódźski Dom Kultury

Różne brzoła podają odmienne daty pojawienia się pierwszego komiksu. Przypominanie są prehistoryczne malowidła ścian, pisma egipskie czy bogato ilustrowane scenami rękopisy średniowieczne ksiąg. Z czasem nam bliższych podawany jest rok 1894 i 1895. Niekiedy historycy komiksu uważają natomiast, że pojawienie się rynku historii z Yellow Kidem datuje początek współczesnego komiksu na rok 1996. Skoro więc nikt do tej pory nie zainteresował się naszym, nie spieramy się o daty lecz uczymy 100 lat komiksu.

W programie Festiwalu: wystawa konkursowa, wydawa 100 LAT KOMIKSU, prelekcja z historii komiksu, warsztaty komiksowe, konkurs sesjon w nowej formie, aukcja prac historyków komiksu i wydawców komiksowych, filmy na podstawie komiksów, kłótnie wydawców komiksowych i gwiazd kolekcjonerów. Ponadto: konkursy, zabawy i wiele innych atrakcji.

Zapraszamy

100 LAT KOMIKSU

Regulamin konkursu komiksowego

1. Konkurs jest otwarty dla wszystkich. Technika wykonania prac dowolna w zakresie rysunku, malstwa, fotografii.

2. Konkurs odbywa się pod hasłem 100 LAT KOMIKSU. Prace mogą być poświęcone na tematy komiksowe (głoszą dowolnie wybrane komiksu lub gatunku komiksowego - np. nieznaną historię znanego bohatera, itp.).

3. Uczestnik konkursu może przysłać maksymalnie trzy prace o objętości od jednej do sześciu stron każda. Placisz wyłącznie w formacie A3 (297x420mm). Każda placisz powinna na odwrocie posiadać czytelnie napisany tytuł i numer strony, oraz dane autora - bądź autorów (imię, nazwisko, dokładny adres). Prace powinny być zopakowane w podpisany sztywny teczek, co umożliwi ich zwrot za pośrednictwem poczty.

4. Wpisowe z tytułu uczestnictwa w konkursie wynosi 10 złotych. Prosimy o przesłanie tej kwoty na konto Łódzkiego Domu Kultury, ul. Traugotta 18, 802 11 o/Łódź, nr 847041-3665-3210, o dowód wpłaty (lub jego kserokopię) prosimy dołączyć do wysyłanych prac.

5. W konkursie mogą brać udział tylko prace nigdy nie dotąd nie publikowane.

6. Termin nadsyłania prac: 26 stycznia 1996. Nie spełnienie wymagań regulaminu dyskwalifikuje pracę.

Prace ocenić będzie jury powołane przez organizatorów. Wynik jego obrad zostanie

przedstawiony podczas Festiwalu.

Pula nagród festiwalu wynosi 1000 złotych, plus nagrody rzeczowe od sponsorów. Ponadto najlepsze prace zostaną opublikowane w specjalnym almanachu, o ich autorzy otrzymają odpowiedni honorarium.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo opublikowania najlepszych prac w formie katalogu i publikacji w mediach elektronicznych, oraz prawa doboru prac do ekspozycji na wystawie konkursowej.

Uczestnicy konkursu mają zapewniony bezpłatny wstęp na wszystkie imprezy Festiwalu. Bezpłatnie także otrzymają katalog wystawy konkursowej.

Nadesłane kserokopie prac przekazują na własność organizatorów. Zasił one archiwum komiksowe utworzone podczas Targów Komiksów w maju 1995 roku. Oryginały będą mogły być odebrane po zakończeniu wystawy (od 10.03.1996) w biurze festiwalu (Łódzki Dom Kultury, ul. Traugotta 18, 90-113 Łódź), lub w ciągu trzech miesięcy zostaną odesłane pocztą.

Prace należy przysłać na adres:

ŁÓDZKI DOM KULTURY
Traugotta 18, 90-113 Łódź

z dopiskiem: 100 LAT KOMIKSU

Biuro festiwalu: (042) 5

5-50 2

8 7 9 9

